

или цѣлительно растеніе. Но той самъ си бѣше едно таково и не останялъ самичкѣ.

Богъ въ това врѣме възбуди нѣколко благочестивы и даровиты мжжіе, кои-то познахъ какво ся изискува за добро-то на църквѣ-тѣ, и кои-то приложихъ рѣкѣ-тѣ си, за да исцѣряватъ повредѣ-тѣ. Между тѣхъ пѣрвый за споменуваніе е *Іоаннъ Арндъ*, генералный надзиратель въ Целле (род. 1555 и † 1621) единъ остроумень человекъ кой-то въ неговѣ-тѣ книгѣ «Истинно Христіанство,» показува простый пѣтъ къмъ познаніе-то на Бога, отъ неговы-тѣ слова и негови-тѣ дѣла, и така станялъ на много тысеци души единъ водитель къмъ видѣлихъ и блаженство. Негова-та книга ся прѣведе на много языци и е една отъ най-любимы-тѣ книги на истинный-тѣ христіанинѣ; но при всичко това, той отъ мнозина на съврѣменници-тѣ си ся глѣдаше като лѣжеучитель и быде принуденъ да тѣрпи много. Между неговы-тѣ единомысленници, *Іоанъ-Гергардъ*, *Хенрихъ-Миллеръ* († 1675) *Христіанъ Скриверъ* изрядный стихотворецъ († 1693). *Павель Герхардъ* († 1676) и други намѣрихъ голѣмо поле за дѣятельность-тѣ си. Съ таквызи прѣвѣсходны работници ся съедини и *Ф. Іаковъ Спенеръ* (1635 — 1705) кой-то е былъ единъ основателно ученъ, брѣжливъ, опытенъ, и отъ смиреномждріе испълненъ человекъ.

Кога-то той встѣпи въ длѣжность на проповѣдникъ, съ сѣрдечно прилѣжаніе прѣдприе да